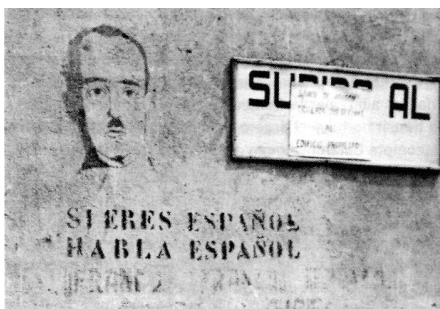

FRANCO 40/40

El franquisme en quarantena

El franquisme en quarantena

Han passat quaranta anys des que va morir el dictador Francisco Franco. L'onada democratitzadora que es va endur les dictadures grega i portuguesa, va deixar l'espanyola per al final, de manera que el Caudillo es va convertir en l'últim dictador de l'Europa occidental. Quatre dècades després, les ombres de la dictadura encara enfosqueixen el sistema democràtic actual.

Aquest any del 40è aniversari de la mort de Franco l'**Observatori Europeu de Memòries (EUROM)** de la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona posa el franquisme en perspectiva mitjançant una sèrie d'activitats que, agrupades sota el títol **Franco 40/40: el franquisme en quarantena**, tindran lloc entre l'octubre del 2015 i l'abril del 2016 i culminaran amb l'exposició de l'obra *Síndrome de Guernica*, de Fernando Sánchez Castillo, al Museu Marítim de Barcelona. La programació inclou un seguit de conferències i debats amb els principals especialistes sobre Franco, sense deixar en l'oblit les víctimes de la repressió, les resistències de la població civil durant els 40 anys de dictadura i les conseqüències de la transició per a la realitat social i política actuals.

Franco 40/40 s'emmarca dins de la **Tardor Solidària de la Universitat de Barcelona**, organitzada per la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona, i hi han col·laborat el Museu Marítim de Barcelona, el Museu de la Pau de Gernika, la Universitat Pompeu Fabra, Cinespaña, Arxivers sense Fronteres, Eduxarxa, la Filmoteca de Catalunya i el Centre de Recerca Polis de la Universitat de Barcelona. El projecte té, a més, el suport de la Comissió Europea i de l'Ajuntament de Barcelona.

#Franco4040

@euromemories

www.euromemories.net

Accions al carrer

Del 4 al 14 d'octubre

«Cronistes de carrer. Relats transeünts del franquisme»

Sèrie de quatre accions participatives amb l'objectiu d'enregistrar testimonis sobre la memòria de la dictadura als carrers i les places de Barcelona. L'activitat va ser organitzada en col·laboració amb Eduxarxa, i hi van participar Jordi Borja, Salvador Aleman, la Taula de Dones del Districte de les Corts, Quico Pi de la Serra, Rosa Pàmies, l'Associació d'Estudiants de la Universitat de Barcelona, Albert Coromines, Guillermo Lusa, Marià Gadea, Josep Lluís Rueda, Ricard Valentí i Àngels Tomàs, a més de diversos testimonis espontanis.

12 de novembre

11-13 h **Bus Memòria: de l'antiga Presó de les Corts al Camp de la Bota**

Presentació del **nou senyal** de l'antiga Presó de Dones de les Corts i ruta guiada als espais de memòria de les Corts i el Camp de la Bota, amb la participació de **Maria Salvo** i **Jordi Vilalta**. Organitzada en col·laboració amb la Taula de Dones de les Corts i la Comissió Gènere i Memòria, en el marc del projecte del futur monument de l'antiga Presó de Dones de les Corts, impulsat per l'EUROM i el Centre de Recerca Polis de la Universitat de Barcelona en col·laboració amb entitats i associacions locals.

Lloc de trobada: Espai de memòria de l'antiga Presó de Dones de les Corts. El **trajecte** es farà en **bus** i l'aforament és **limitat a 50 persones**: Les Corts - Camp de la Bota - Les Corts.

#Franco4040

@euromemories

www.euromepanmemories.net

Seminaris i conferències

De l'1 al 3 d'octubre

Museu de la Pau de Gernika

«Caure i aixecar-se: la reconstrucció del patrimoni després d'una guerra»

Seminari internacional organitzat en col·laboració amb la Fundació Museu de la Pau de Gernika i la Universitat de Perpinyà Via Domitia amb el suport del Govern Basc. [Programa, inscripcions i més informacions](#)

5 de novembre

Universitat de Barcelona. **Aula Ramón y Cajal**

Gran Via de les Corts Catalanes, 585

19-20 h «Memòria i participació»

Taula rodona d'introducció als processos participatius ciutadans en la construcció de la memòria col·lectiva. S'hi presentaran els projectes del futur monument de l'antiga **Presó de Dones de les Corts** i del memorial de la **Presó Model**, impulsats per l'EUROM i el Centre de Recerca Polis de la Universitat de Barcelona en col·laboració amb entitats i associacions locals.

Presenta i modera: Jordi Guixé, historiador i director de l'EUROM
Participants: Núria Ricart, professora de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona; **Manel Risques**, professor d'Història Contemporània a la mateixa Universitat, i **Xavier Domènech**, comissionat d'Estudis Estratègics i Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona.

20 h Projectió de l'audiovisual ***Cronistes de carrer. Relats transeünts de la dictadura***, realitzat per **Carolina Astudillo** (*El gran vuelo*). El vídeo documenta l'acció interactiva del mateix nom organitzada durant el mes d'octubre en col·laboració amb **Eduxarxa**.

#Franco4040

@euromemories

www.euromepanmemories.net

6 de novembre

Universitat de Barcelona. **Facultat de Biblioteconomia**

c/ Melcior de Palau, 140

11 h «Dones i memòria»

Jornada de presentacions i debat sobre el paper de les dones en els processos de recuperació de la memòria històrica i democràtica, amb un esment especial a les dones gitanes. Amb la participació de la Comissió Memòria i Gènere i de la plataforma per a un futur monument en memòria de les dones de la Presó de les Corts. Durant l'activitat es podrà visitar l'exposició «Porrajimos: el genocidi nazi del poble gitano».

Organitzada en col·laboració amb la **Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGiC)** i l'IG Kultur (Àustria) dins del projecte **Today's challenges for Roma women influenced by historical development** (*Els reptes d'avui per a les dones romanís en el marc del desenvolupament històric*).

10 de novembre

Universitat de Barcelona. **Campus de Mundet**

Aula Ernest Mascort - Edifici de Llevant

18.30 h «Els alumnes que volien veure el mar. La repressió franquista contra la llibertat educativa»

Debat sobre la pel·lícula ***El retratista***, amb la presència de l'idealitzador **Sergi Bernal**. El film narra la història del jove mestre **Antoni Benaiges**, que el curs 1934-1935 va ser assignat a una escola rural a Buñuelos de Bureba, Burgos. Durant aquell any va posar en pràctica una pedagogia original, la tècnica Freinet, basada en l'expressió lliure dels infants. Quan esclata la Guerra Civil, Benaiges és afusellat i enterrat en una fossa comuna.

#Franco4040

@euromemories

www.euromepanmemories.net

12 de novembre

Universitat de Barcelona. **Aula Magna**

Gran Via de les Corts Catalanes, 585

18-19 h Portugal: La dictadura veïna

Conferència a càrrec de **Luís Farinha**, director del Museu d'Aljube (Lisboa).

Presentació: Javier Tébar Hurtado, professor del Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona.

19-20 h Fosses, panteons i mausoleus. De les cunetes al Valle de los Caídos

Diàleg entre **Ricard Vinyes**, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona i Comissionat de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona, i **Francisco Ferrándiz**, del Centre Superior d'Investigacions Científiques. Presenta i modera: **Ignasi Riera**.

~~19 de novembre~~

~~Universitat de Barcelona. **Aula Magna**~~

~~Gran Via de les Corts Catalanes, 585~~

~~19 h Memòria de Franco quaranta anys després de la seva mort~~

~~Debat entre **Paul Preston**, professor d'Història Contemporània de l'Escola Econòmica de Londres (LSE); **Josep Fontana**, catedràtic emèrit d'Història Contemporània de la Universitat Pompeu Fabra, i **Jean B. Culla**, escriptor.~~

~~**Condueix l'acte: Josep M. Muñoz**, director de *L'Avenç*.~~

Activitat anul·lada per raons alienes a la organització.

20 de novembre

Universitat Rovira i Virgili. **Campus Catalunya**

12h Conferència «Les herències del franquisme» de Carles Santacana, professor d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona

Projecció del documental *Entre Franco i jo*, i taula rodona amb Montserrat Duch, Ramon Arnabat i Carles Santacana. Organitza: Grup de recerca **ISOCAC-URV**.

#Franco4040

@euromemories

www.euromepanmemories.net

20 de novembre

CCOO de Catalunya. **Soterrani**

Via Laietana, 16

17 h Acte d'inauguració de l'espai L'Assemblea

Exposició permanent «**CCOO: 50 anys d'història de Catalunya (1964-2014)**» i *Speakers' Corner*, espai de debat obert per a la transformació social. Hi **intervindran: Montse Delgado**, secretària de Formació Sindical, Estudis i Cultura, i **Joan Carles Gallego**, secretari general de CCOO de Catalunya. L'acte finalitzarà amb l'actuació de l'obra *Mis manos, su capital*, escrita i dirigida per Roger M. Puig i interpretada per Jordi Cadellans, Sergi Cervera i Virgínia Sánchez.

20 de novembre

Paris-Sorbonne

París

Jornada «[Pensar el 20N II](#)» Una reflexió al voltant del carisma i la força de les imatges polítiques i de les emocions com a font de mobilització social a partir dels moviments de canvi als països ibèrics dels anys 74-75. **Organitza:** Nancy Berthier i Miguel Rodríguez, de la **CRIMIC** de la Universitat Paris-Sorbonne.

20 i 21 de novembre

Museu Marítim de Barcelona

Av. de les Drassanes, s/n

VII Jornades d'Arxivers sense Fronteres. «Arxius, drets humans i democràcia. Rèmores, avenços i necessitats de futur dels arxius en democràcia». El programa complet està disponible a <https://jornadesasf2015.wordpress.com/>.

#Franco4040

@euromemories

www.euromepanmemories.net

23 de novembre

Universitat Pompeu Fabra. **Sala 24.S18**

Edifici Mercè Rodoreda - Campus Ciutadella

12 h «Canvis i continuïtats en el sistema científic espanyol des de la transició»

Debat amb **Reimund Fickert**, director de Business Development del PRBB; **Emilio Muñoz**, CSIC i CIEMAT; **Lluís Rovira**, director de la Institució dels Centres de Recerca de Catalunya, i **Emilio Suárez**, del Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra. Presenta i modera: **Albert Presas**, Professor d'Història de la Ciència de la Universitat Pompeu Fabra.

#Franco4040

@euromemories

www.euromepanmemories.net

Cinema

Cinespaña Festival du Film Espagnol

Tolosa de Llenguadoc - 2 a 11 d'octubre

Cicle **40/40: Regards sur la dictature**. Programació de pel·lícules sobre la memòria del període franquista i les dictadures en el marc de la 20a edició del festival

Cinema i Memòria

Filmoteca de Catalunya

Plaça de Salvador Seguí, 1

17 de novembre (sala Laya)

18.30 h «Cinema i memòria». Conferència de **Paloma Aguilar**, professora de la UNED, i de **Nancy Berthier**, directora del Centre de Recherches Interdisciplinaires sur les Mondes Ibériques Contemporains de França, amb projecció de la pel·lícula documental ***Franco, un fiancé de la mort***, de **José María Berzosa**

18 de novembre (sala Chomón)

19.30 h Projecció de ***Robles, duelo al sol***, documental dirigit per **Sonia Tercero Ramiro**. Amb la presència de la directora, **Paul Preston** i **Ignacio Martínez de Pisón**

#Franco4040

@euromemories

www.euromemories.net

Exposicions

Del 2 al 14 de novembre de 2015

Centre Cultural Fuente del Berro

Carrer d'Enrique de Almonte, 1 - Madrid

«Ventas: historia de una prisión de mujeres (1933-1969)».

Exposició comissariada per l'historiador **Fernando Hernández Holgado** que pretén reconstruir, a partir d'imatges d'arxiu, la història de la presó femenina de Ventas (1933-1969). Nascuda com a projecte emblemàtic de les reformes penals republicanes, amb Victoria Kent com a primera dona directora de Presons, va acabar convertint-se al final de la Guerra Civil en un veritable «magatzem de recluses».

Convocatòries:

2 de novembre, 19 h Inauguració i visita guiada

12 de novembre, 19 h Conferència a càrrec de María del Mar del Pozo Andrés sobre Justa Freire, mestra i pedagoga empresonada a Ventas

Del 3 de novembre al 30 de desembre de 2015

Universitat de Barcelona. Campus de Mundet

«Desenterrant el silenci»

Exposició fotogràfica a partir del [projecte](#) de **Sergi Bernal** que narra l'obertura d'una fossa comuna de l'any 1936. Amagada durant 74 anys, hi havia enterrades centenars de persones desaparegudes.

#Franco4040

@euromemories

www.euromepanmemories.net

Contacte

Prensa i comunicació

Observatori Europeu de Memòries (EUROM)

Fernanda Zanuzzi

Tel.: +34 685 821 203

fernanda.zanuzzi@ub.edu

www.europeanmemories.net

Gabinet de Premsa

Universitat de Barcelona

Tel.: +34 934 035 544

premsa@ub.edu

www.ub.edu

#Franco4040

Twitter | Instagram

@euromemories

Facebook

facebook.com/europeanobservatoryonmemories

#Franco4040

@euromemories

www.euromemories.net

Sobre l'Observatori Europeu de Memòries

L'Observatori Europeu de Memòries (European Observatory on Memories, EUROM) és una xarxa transnacional d'institucions i organitzacions compromeses amb la recerca i la promoció de polítiques públiques de memòria històrica. El seu objectiu principal és contribuir a la reflexió al voltant de la història recent a partir de defensar la diversitat i pluralitat de memòries. L'EUROM està impulsat des de la [Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona](#) amb el suport del programa Europe for Citizens de la Comissió Europea.

www.europeanmemories.net

Sobre la Universitat de Barcelona

La UB és la primera universitat pública de Catalunya pel que fa a nombre d'estudiants, 64.000, i a oferta formativa. Ocupa el primer lloc en producció científica de l'Estat, fet que la converteix en el principal centre de recerca universitari d'Espanya i un dels més importants d'Europa, tant pel nombre de programes de recerca com per l'excel·lència assolida en aquest terreny.

La UB es posiciona de manera molt destacada en els principals rànquings internacionals: és l'única universitat de l'Estat espanyol que aconsegueix posicionar-se entre les 200 millors universitats del món a l'Academic Ranking of World Universities (ARWU) —més conegut com a rànquing de Xangai—. Als QS World University Rankings 2014-2015, també és la primera universitat d'Espanya i una de les 200 millors del món. A més, és l'única universitat de l'Estat que forma part de l'elit de les 200 millors universitats del món en 25 de les 30 àrees del coneixement, segons els QS World University Rankings 2014 by Subject.

Membre de les xarxes universitàries d'excel·lència més rellevants a escala internacional, com ara la Lliga d'Universitats de Recerca Europees (LERU), la Universitat de Barcelona ha estat escollida per liderar, a l'Estat, la nova comunitat de coneixement i innovació (KIC) centrada en vida saludable i envelliment actiu, EIT Health. La Universitat de Barcelona disposa de 301 grups de recerca consolidats i, segons un informe de BiGGAR Economics, sol·licitat per la LERU, té un impacte de 1.400 milions d'euros en el valor afegit brut (VAB) de Catalunya —que representa el 0,72 % sobre el total català—, i un impacte directe en 21.870 llocs de treball (dades de 2014).

www.ub.edu

Guia d'experts de la Universitat de Barcelona: www.ub.edu/experts

#Franco4040

@euromemories

www.euromemories.net

Organització:

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Fundació
Solidaritat UB

Col·laboracions:

Suport:

#Franco4040

@euromemories

www.euromemories.net